

lem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen), at det er udarbejdet med særdeles megen Skjønsomhed og Snille; thi det har stillet Sagen saaledes, at der er Noget, der kan gives og tages bort til begge Sider; og skal der være Tale om, at en Lov af denne Art, som maa være en Overenskomstlov, skal blive særdis, er det meget heldigt, at slige Bestemmelser ere bragte ind iforveien. — Det ærede Medlem for Odense Amts 3die Valgkreds (N. Andersen) tog virkelig fejl, naar han meente, at jeg havde sagt, at § 9 er en Ubetydelighed. Det er den slet ikke; jeg har kun bemærket, at § 9 var for mig ikke af den Betskaffenhed, at det for mig vilde være en ubetinget Hindring for at gaae ind paa Loven, om den tages bort, men jeg har derimod udtalt, at det er en Bestemmelse, der for mange Andre i min Stilling har den Betydning, at de ubetinget ikke ville gaae ind paa Loven, naar den tages bort. Dette stiller Sagen ikke saa lidt anderledes. Jeg typer for øvrigt, at det ærede Medlem for Odense Amts 3die Valgkreds ikke skjønner ganske rigtigt, naar han mener, at de nyværende Fæstebønder og Forpagtere af Fæstejord ere i den Grad ude af Stand til at bedømme deres egen Interesse, og hvad der vedrører deres egen Stilling, at de skulde være udsatte for, at de led Løbe sig, bedaaere af forførende Jorddrotter. Nei, den Tid ere vi langt ude over, da Sligt var Tilfældet. Naar vi kunne staae jevnbyrdige, lige vel underrettede overfor hverandre her i Thinget, naar der er Tale om Fæstelove og andre Love, maae vi forudsætte, at Mænd, der ere i disse Stillinger i Samfundet, ogsaa maae være lige vel underrettede, naar der tales om deres gjensidige Interesser, om det er rigtigt at kjøbe Gaardene eller ikke. Denne Betragtning har derfor ikke Gylbtighed. Det kan jo tage sig skjønt nok ud i Diebliffet at fremsætte den; men vil man see nærmere derpaa, troer jeg, at den vil taie sin Betydning. — Endnu skal jeg kun her bemærke særligt paa Grund af hvad der blev anført af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), at § 8 jo egentlig ikke siger stort Andet end, at frivillige Overenskomster med Hensyn til Fremtiden staae de

Efterladte fuldstændig frit for. Jeg forsiaaer saa overmaade godt, at det ærede Medlem ikke synes om en saadan Bestemmelse, eftersom han paa Grund af Almeenvæltets Interesses ogsaa vil tvinge Bonden til at kjøbe, enten han kan og vil, eller ikke. Efter min Mening er det derimod heldigt, at der er en Bestemmelse i Loven om, at den, som er Fæsterens eller Forpagterens Efterladte, naar han ikke føler sig i den Stilling, at han vil eller kan indlade sig paa at kjøbe, kan beholde Gaarden, idet han kan vedblive at være Fæster eller Forpagter, og jeg skal gjøre opmærksom paa, at der ikke er saa lidt Forskjel mellem at vedblive at være Fæster eller Forpagter paa billige Vilkaar og paa den anden Side at være nødt til at kjøbe, enten man vil og kan eller ikke, selv om man af Staten faaer en Creditløst til Hjælp. Forskjødet stiller sig dog ganske anderledes, naar man skal kjøbe, og skal være nødt til at tage Papiyer til en vis Priis; end naar man kan komme tilrette om en billig Overenskomst om Fæste eller Forpagtning, og jeg skal ligefrem udtale, at jeg anseer det for en Ting, der særligt anbefaler denne Lov, at denne Bestemmelse medfører en vis Sandsynlighed for, at Overgangen ikke vil skee overvættets pludselig eller hurtig. Jeg troer, at det er heldigt med Hensyn til den hele finantielle Stilling, som kan paavirkes af en saadan Lov. Jeg anseer det for en stor Fordeel ved dette fremfor det andet Lovforslag, der er til Behandling her i Thinget, at det her foreliggende stiller Sagen saaledes, at den først vil blive afsjert og afviklet efter en længere Tids Forløb og ikke strax eller øieblikkelig. Det er med Hensyn til Creditforholdene et Orde, at der derved stilles et længere Tidsrum til Raadighed til Overgangen end efter det andet Forslag. Det næste Punkt, som attraaes forandret ved Forslaget under Nr. 51, er det, at Jorddrotten kan beholde Gaarden som Selveiergaard, naar Jorddrotten og Fæsteren derom kunne blive enige. Her maa man dog virkelig indrømme, at naar Fæsterens Efterladte kan faae en Priis, der er fuldkommen jevnbyrdig med eller ligesaa stor som den, han efter al Sandsynlighed kan erhverve ved Auction, og naar han bliver enig